

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002. gada 25. septembra
rīkojumu Nr. 524

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0105

Profesija

**Jaunākā komandējošā (instruktoru)
sastāva policists**

Kvalifikācijas līmenis

3

Nodarbinātības apraksts

Policisti dien Valsts Policijas iestādes (apakšvienības) ierindas un jaunākā komandējošā (instruktoru) sastāva amatos un ir specializētā valsts civildienesta ierēdņi. Policista pamatpienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem. Sniedz personām neatliekamo palīdzību. Uzrauga un kontrolē ceļu satiksmes drošību. Veic sadarbību ar juridiskām un fiziskām personām.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Sargāt sabiedrisko kārtību.	1.1. Uzturēt kārtību sabiedriskās vietās un masu pasākumos; 1.2. Veikt patrulēšanu sabiedriskās vietās; 1.3. Veikt profilakses darbu; 1.4. Sniegt pirmo medicīnisko palīdzību, kā arī palīdzību personām, kuras cietušas likumpārkāpumu rezultātā, nelaimes gadījumos vai atrodas bezpalīdzības stāvoklī; 1.5. Sniegt personām informāciju; 1.6. Ievērot profesionālās ētikas principus.
2. Sargāt iedzīvotājus un to likumiskās intereses no prettiesiskiem apdraudējumiem.	2.1. Atklāt noziedzīgus nodarījumus un likumpārkāpumus, kuri apdraud personas, to īpašumu, tiesības un brīvības; 2.2. Novērst noziedzīgus nodarījumus un likumpārkāpumus, kuri apdraud personas, to īpašumu, tiesības un brīvības; 2.3. Apsargāt objektus; 2.4. Veikt pasākumus mantu, dokumentu, vērtspapīru u.c. īpašuma saglabāšanai.
3. Veikt pasākumus likumpārkāpēju saukšanai pie atbildības.	3.1. Meklēt personas, kas izdarījušas noziedzīgus nodarījumus, kā arī personas, kuras slēpjās no izziņas, izmeklēšanas un tiesas, izvairās no kriminālsoda izciešanas vai ir bezvēsts prombūtnē; 3.2. Aizturēt likumpārkāpējus; 3.3. Pārbaudīt likumpārkāpējus; 3.4. Nogādāt likumpārkāpējus policijas iestādē; 3.5. Veikt personu datu pārbaudi; 3.6. Apsargāt aizturētās un apcietinātās personas; 3.7. Konvojēt aizturētās un apcietinātās personas; 3.8. Izpildīt tiesu (tiesnešu) un prokuroru lēmumus par to personu piespiedu atvešanu, kuras izvairās no ierašanās pēc izsaukuma; 3.9. Izpildīt tiesu lēmumus par apcietinājumu
4. Dokumentēt likumpārkāpumus.	4.1. Iegūt, novērtēt, klasificēt, reģistrēt un izmantot informāciju, kura ir nozīmīga profesionālajai darbībai; 4.2. Savas kompetences ietvaros veikt darbības administratīvo pārkāpumu lietu lietvedībā; 4.3. Izvērtēt procesuālās un kriminālistiskās darbības, kas nepieciešamas izziņas veikšanai; 4.4. Sagatavot dienesta dokumentus (arī ar tehnisko līdzekļu palīdzību).
5. Uzraudzīt un kontrolēt ceļu satiksmes drošību.	5.1. Regulēt ceļu satiksmi; 5.2. Kontrolēt transportlīdzekļu un gājēju kustību 5.3. reģistrēt, dokumentēt ceļu satiksmes negadījumus; 5.4. pavadīt un eskortēt satiksmes līdzekļus; 5.5. Aizturēt, pārbaudīt satiksmes līdzekļus un

	personas sakarā ar ceļu satiksmes likumpārkāpumiem.
6. Sadarboties ar juridiskām un fiziskām personām.	6.1 Sniegt palīdzību personām, iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām; 6.2 Sadarboties ar tiesībaizsardzības iestādēm; 6.3 Sadarboties ar citām valsts un pašvaldības iestādēm; 6.4 Izskatīt un pārbaudīt iesniegumus un sūdzības.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie - darbs tiek veikts individuāli un/vai darba grupas sastāvā;
- Klimatiskie - ilgstošs darbs ārējās vides iedarbībā;
- Bioloģiskie - floras un faunas iedarbība;
- Ķīmiskie un fizikālie - bīstamo vielu ietekme, izplūdes gāzes, paaugstināts elektromagnētiskais lauks, radioaktivitāte;
- Psiholoģiskie - stresa situācijas, saskarsme ar dažāda kontingenta personām;
- Paaugstinātas bīstamības - darbs ar ieročiem un speciālajiem;
- Tiesiski – ētiskie - tiesisko, profesionālo un sabiedrisko normu ievērošana, valsts varas un tās interešu pārstāvēšana.

Īpašās prasības uzdevumu veikšanai:

- laba fiziskā sagatavotība;
- psiholoģiskā līdzsvarotība;
- atbilstošs veselības stāvoklis;
- tiesības vadīt transportlīdzekli.

Prasmes

Kopīgās prasmes	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • pielietot uzbrukuma atvairīšanas un aizsardzības taktiskos paņēmienus; • pielietot speciālos līdzekļus un šaujamo ierociņus; • sniegt pirmo neatliekamo palīdzību; • taktiski pareizi organizēt darbu; • vadīt padotos darbiniekus; • pielietot dienestu reglamentējošos un normatīvos dokumentus • iegūt, novērtēt, klasificēt un izmantot profesionālajai darbībai nozīmīgu informāciju • ievērot drošības tehnikas noteikumus; 	<ul style="list-style-type: none"> • uzraudzīt sabiedrisko kārtību; • aizturēt likumpārkāpējus; • dokumentēt likumpārkāpumu un sastādīt protokolu; • spēt izvērtēt procesuālās un kriminālistiskās darbības, kas nepieciešamas izziņas veikšanai; • strādāt ar speciālām datu bāzēm; • lietot sakaru un tehniskos līdzekļus. 	<ul style="list-style-type: none"> • veikt darbu patstāvīgi, to plānot un organizēt; • strādāt komandā (grupā); • komunicēties; • uzņemties atbildību par sava darba rezultātiem; • loģiski spriest un izvērtēt kritiskas situācijas, • ievērot profesionālās ētikas principus; • izprast cilvēku psiholoģiju; • pārliecināt citus un argumentēt savu viedokli; • uzturēt fiziskās sagatavotības līmeni; • izmantot progresīvo pieredzi un darba metodes savā profesionālajā darbībā; • datorprasmes.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Lietošana
Valsts un tiesību pamati.			
Tiesību aizsardzības iestāžu sistēma, funkcijas, tiesiskās attiecības un juridiskā atbildība.			
Uzdoto darbu izpildes teorētiskie un praktiskie pamati, analīzes un sintēzes pamati.			
Dienesta inspektora pienākumi, tiesības un atbildība.			
Profesionālās darbības taktika, metodes un paņēmieni.			
Valsts policijas darbību reglamentējošie normatīvie akti.			
Likumpārkāpēju aizturēšanas paņēmieni.			
Uzbrukuma atvairīšanas un aizsardzības taktiskie paņēmieni.			
Šaujamieroču un speciālo līdzekļu pielietošana, uzbūve un darbības principi.			
Pirmās palīdzības sniegšana.			
Profesionālā ētika un kultūra.			
Saskarsmes psiholoģija.			
Konvoja , apsardzes un patruļdienesta darba organizācija.			
Policijas tiesības: 1) Kārtības policijas darba organizācija, 2) Kriminālpolicijas darba organizācija.			
Ceļu policijas dienesta darba organizācija.			
Administratīvais sods. Tā uzlikšanas kārtība un procesuālā noformēšana.			
Krimināltiesības.			
Kriminālprocess: krimināllietas ierosināšanas iemesli un pamats; drošības līdzekļi kriminālprocesā; noziedzīgu nodarījumu izziņas veikšana.			
Kriminālistika: lietisko pierādījumu konstatēšana, saglabāšana un nozieguma pēdu fiksēšana (kriminālistiskā fotografēšana, audio un videoierakstu veikšana u.c.), izņemšana un izmantošana; vārdiskā portreta sastādīšana; ekspertīžu nozīmēšana.			
Policijas darbības ārkārtas situācijās.			
Sakaru un tehniskie līdzekļi, to darbības principi un lietošanas noteikumi.			
Datu bāzes un to izmantošana.			
Transportlīdzekļa vadīšana.			
Satiksmes regulēšana.			
Informātika.			
Cilvēktiesību pamati.			
Personāla vadības pamati.			

Informācijas reģistrēšanas un analīzes pamati.			
Lietvedība.			
Ierindas mācība.			
Drošības tehnikas noteikumi.			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Jānis Reiznieks – Valsts policijas priekšnieka vietnieks, Izziņas pārvaldes priekšnieks;
- Valdis Lukstiņš – Valsts policijas Personāla pārvaldes Profesionālās sagatavošanas nodaļas priekšnieks;
- Valdis Karušs – Valsts policijas Personāla pārvaldes Profesionālās sagatavošanas nodaļas galvenais inspektors;
- Ludmila Terehova – Valsts policijas Štāba Organizatoriski analītiskās nodaļas galvenā inspektore;
- Edgars Strautmanis – Valsts policijas Interpola biroja priekšnieka vietnieks;
- Uldis Znotiņš – Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Sabiedriskās kārtības sargāšanas pārvaldes galvenais inspektors;
- Aigars Skraucis – Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Zonāli analītiskās nodaļas sevišķi svarīgu lietu inspektors;
- Aiva Muzikante – Valsts policijas Organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanas biroja inspektore;
- Sandra Brīnuma – Valsts policijas Interpola biroja galvenā speciāliste;

Profesijas standarta eksperti:

- Juris Rekšņa - Valsts policijas priekšnieks.